

ВІДМЕЖУВАННЯ ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ АБО ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ ОСОБАМИ, ЯКІ КЕРУЮТЬ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ, ВІД СУМІЖНИХ СКЛАДІВ ЗЛОЧИНІВ ТА АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

БЕСЧАСТНА Вікторія Вікторівна - аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

УДК 343.346

В статье рассмотрены особенности отграничения преступления, предусмотренного ст. 286 УК, от смежных преступлений и административных правонарушений. Определено, какие признаки преступлений против безопасности дорожного движения и эксплуатации транспорта, преступлений против жизни и здоровья лица и административных правонарушений в сфере обеспечения безопасности дорожного движения и эксплуатации транспорта являются определяющими для отграничения от преступления, предусмотренного ст. 286 УК.

Ключевые слова: нарушение правил безопасности дорожного движения или эксплуатации транспорта лицами, которые управляют транспортными средствами, отграничение, уголовно-правовая квалификация.

Постановка проблеми

Реалізація кримінального закону і застосування до вчиненого діяння конкретної кримінально-правової норми є сутністю кримінально-правової кваліфікації. Кримінально-правова кваліфікація має важливе значення, оскільки визначає: юридичну оцінку вчиненого діяння, його суспільну сутність і небезпечність (тяжкість); міру відповідальності і міру покарання; обтяжуючі обставини, що суттєво посилюють кримінальну відповідальність за вчинення подальших злочинів; підстави звільнення особи від кримінальної відповідальності, а також правові наслідки кримінальної від-

повідальності [1, с. 5-9]. Для правильної кваліфікації будь-якого складу злочину, у тому числі й злочину, передбаченого ст. 286 Кримінального кодексу України (далі – КК), особливе значення набуває його відмежування від інших суміжних складів злочинів та адміністративних правопорушень, адже лише правильне і повне встановлення об'єктивних та суб'єктивних ознак злочину є передумовою призначення винному справедливого покарання, що відповідає тяжкості його вини та суспільній небезпечності вчиненого. Оскільки в судовій практиці та діяльності правоохоронних органів відмежування злочину, передбаченого ст. 286 КК, від суміжних складів злочинів та адміністративних правопорушень, викликає певні складності, дослідження зазначеного питання вважаємо актуальним.

Метою цієї статті є дослідження питання відмежування злочину, передбаченого ст. 286 КК, від суміжних складів злочинів та адміністративних правопорушень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженню питань кваліфікації злочину, передбаченого ст. 286 КК, та відмежування його від суміжних складів злочинів та адміністративних правопорушень присвятили свої роботи такі вчені, як Л. П. Брич, С. В. Бабанін, А. А. Вознюк, В. О. Гапчич, С. В. Гізімчук, О. В. Євдомімова, В. В. Мизнікова, Я. В. Матвійчук, М. І. Мельник,

В. А. Мисливий, В. О. Навроцький, А. Є. Овчаренко, І. С. Печук, Є. Ю. Полянський, В. В. Сташис, В. Я. Тацій, Р. В. Феданяк, М. І. Хавронюк та інші науковці. Внесення значних змін до законодавства України та певна суперечливість судово-слідчої практики в питаннях кваліфікації злочину, передбаченого ст. 286 КК, призводить до необхідності перегляду питання його відмежування від інших правопорушень. Пропонуємо розглянути відмежування злочину, передбаченого ст. 286 КК, від: 1) інших злочинів, пов'язаних з безпекою руху та експлуатацією транспорту; 2) злочинів проти життя та здоров'я особи; 3) адміністративних правопорушень.

Виклад основного матеріалу

Відповідно до чинного кримінального законодавства України порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, (ст. 286 КК) відноситься до злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту. До зазначеної групи злочинів входять вісімнадцять складів, родовим об'єктом яких є безпека руху та експлуатації транспорту. Крім того безпека руху транспорту є об'єктом деяких злочинів, передбачених іншими розділами Особливої частини КК, наприклад, ст. 415 КК «Порушення правил водіння або експлуатації машин». Проаналізуємо спільні та відмінні риси злочину, передбаченого ст. 286 КК, та інших злочинів, об'єктами яких є безпека руху та експлуатації транспорту і відмежування від яких є найбільш актуальним.

Так, злочин, передбачений ст. 287 КК України «Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації», і злочин, передбачений ст. 286 КК, знаходяться у Розділі XI Особливої частини КК, і їх об'єкти є тотожними: основним безпосереднім об'єктом злочинів, передбачених ст.ст. 286 і 287 КК, є безпека дорожнього руху або експлуатація транспорту, а додатковим безпосереднім об'єктом – життя і здоров'я людей. Проте об'єктивна сторона зазначених злочинів, а саме суспільно небезпечні діяння, цих складів різняться: у злочині, передбаченому

ст. 286 КК, це порушення правил експлуатації транспортних засобів, а у складі, передбаченому ст. 287 КК: 1) випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів (усна чи письмова згода, розпорядження, вказівка особи, відповідальної за технічний стан чи експлуатацію транспортних засобів, про використання хоча б одного транспортного засобу у сфері дорожнього руху за цільовим призначенням); 2) допуск до керування транспортним засобом особи, яка перебуває у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, або не має права на керування транспортним засобом (усна чи письмова згода, розпорядження, вказівка особи, відповідальної за технічний стан чи експлуатацію про використання справного транспортного засобу особою, яка перебуває у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, або не має посвідчення водія з відкритою відповідною категорією чи довідки про проходження медичного огляду); 3) інше грубе порушення правил експлуатації транспорту, що забезпечують дорожній рух (надання дозволу на використання не обладнаного належним чином вантажного транспортного засобу для перевезення пасажирів, перевантаженого транспортного засобу чи завантаженого із порушенням ПДР; допуск до керування особи, яка стомлена чи перебуває у хворобливому стані, грубе порушення режиму роботи водіїв та інші випадки) [2, с. 562-564]. Проте головною відмінністю зазначених складів полягає в ознаках їх суб'єктів. В обох складах вони є спеціальними, однак законодавець визначає ознаки в різний спосіб: суб'єкт злочину, передбаченого ст. 286 КК, є особою, що керує транспортним засобом, а суб'єктом злочину, передбаченого ст. 287 КК, є особа, яка є відповідальною за технічний стан транспортного засобу, дотримання правил його безпечної експлуатації. До такої категорії осіб можуть відноситись працівники державних і громадських організацій, на яких чинними інструкціями або правилами, розпорядженнями або у зв'язку з обійманою

посадою покладено обов'язок відповідати за технічний стан або експлуатацію транспортних засобів, а також власники або водії індивідуальних транспортних засобів, які дозволили іншій особі експлуатацію технічно явно несправних транспортних засобів або експлуатацію в стані сп'яніння [3, с. 240]. Таким чином, у складі, передбаченому ст. 287 КК, суб'єктом може бути і власник транспортного засобу, однак на момент вчинення злочину він ним не керує, а надає лише дозвіл щодо цього іншій особі. Так, наприклад, технічну несправність, яка виключала можливість експлуатації у темну пору доби (відсутність освітлення), мав мотоцикл, що належав гр. С. Незважаючи на це, гр. С. передав свій мотоцикл гр. Т. для поїздки у село. Рухаючись по дорозі без освітлення в умовах недостатньої видимості, гр. Т. втратив орієнтування й виїхав на узбіччя, де вчинив наїзд на групу молоді, що поверталась у село. У цьому випадку гр. С. фактично дозволив гр. Т. експлуатувати завідомо технічно несправний транспортний засіб, що, у свою чергу, через злочинну поведінку гр. Т. потягло за собою суспільне небезпечні наслідки. Тому гр. С. повинен нести відповідальність за ст. 287, а гр. Т. - за ст. 286 [4, с. 278-288].

За суб'єктивною стороною злочин, передбачений ст. 286 КК, характеризується умислом чи необережністю щодо самого діяння та необережністю щодо наслідків, які настали в результаті скоєння даного злочину. Суб'єктивна сторона ж злочину, передбаченого ст. 287 КК, на відміну від злочину, передбаченого ст. 286 КК, характеризується лише прямим умислом щодо скоєного діяння (винна особа усвідомлювала наявність обставин, які унеможливають експлуатацію таких засобів і свідомо випускала в експлуатацію несправний транспортний засіб), а стосовно наслідків, що настали, характеризується необережністю.

Наступний склад злочину проти безпеки руху та експлуатації транспорту від якого слід відмежовувати порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, (ст. 286 КК України) є злочин, передбачений ст. 291 КК «Порушення

чинних на транспорті правил». Подібні за об'єктом, зазначені злочини мають відмінні ознаки об'єктивної сторони: у злочині, передбаченому ст. 291 КК, суспільно небезпечне діяння виражається у порушенні чинних на транспорті правил. Зазначене порушення може вчинятися шляхом як дії, так і бездіяльності та полягати в: порушенні правил дорожнього руху велосипедистами; переході вулиць в умовах, коли це заборонено правилами дорожнього руху (у невстановлених місцях, при червоному сигналі світлофора тощо); прогоні тварин через залізничну колію з порушенням правил безпеки; недотриманні правил безпеки при користуванні водними мотоциклами, маломірними суднами тощо [5, с. 403]. Порушення чинних на транспорті правил можливе на залізничному, повітряному, водному, автомобільному, електричному та іншому транспорті. На відміну від об'єктивної сторони порушення чинних на транспорті правил діяння злочину, передбаченого ст. 286 КК, може скоюватися тільки за умов дорожнього руху на автомобілі, тракторі, іншій самохідній машині, трамваї, тролейбусі, мотоциклі чи іншому механічному транспортному засобі. Суспільно небезпечними наслідками порушення чинних на транспорті правил є загибель людей або інші тяжкі наслідки. До інших тяжких наслідків слід відносити спричинення потерпілому тяжких або середньої тяжкості тілесних ушкоджень, великої матеріальної шкоди [2, с. 574]. Суспільно небезпечні наслідки даних злочинів в частині спричинення тяжких наслідків для здоров'я та життя людини є тотожними (спричинення середньої тяжкості тілесних ушкоджень, тяжких тілесних ушкоджень чи смерті особи). Проте, окрім спричинення тяжких наслідків для життя і здоров'я людини, об'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 291 КК, охоплює велику матеріальну шкоду як можливий вид наслідків даного злочину. Такого виду суспільно небезпечних наслідків у складі злочину, передбаченого ст. 286 КК, законодавцем не встановлено.

На відміну від складу злочину, передбаченому ст. 286 КК, суб'єктом злочину, передбаченого ст. 291 КК, можуть бути велосипедисти, водії мопедів, саней, возів, пі-

шоходи, погоничі і пастухи худоби, особи, які управляють човнами, байдарками і маломірними суднами, які досягли шістнадцятирічного віку і є осудними [2, с. 574], тобто всі інші учасники дорожнього руху, окрім осіб, що керують транспортним засобом у розумінні Правил дорожнього руху, та водії іншого транспорту, окрім механічних транспортних засобів, які є знаряддям злочину, передбаченому ст. 286 КК. Суб'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 291 КК України є тотожною з суб'єктивною стороною злочину, передбаченого ст. 286 КК.

Аналізуючи склад злочину, передбачений ст. 415 КК «Порушення правил водіння або експлуатації машин», слід зазначити, що він є спеціальною нормою відносно ст. 286 КК [6, с. 327]. Основними відмінностями складу злочину, передбаченому ст. 415 КК, від складу, передбаченому ст. 286 КК, є те, що його знаряддям є бойові, спеціальні чи транспортні машини [7, с. 534]. З об'єктивної сторони діяння, передбачене ст. 415 КК, полягає в порушенні правил водіння або експлуатації зазначеної військової техніки. Відповідно, суб'єктом зазначеного злочину є військовослужбовець або військовозобов'язаний на зборах, що несе відповідальність за експлуатацію військової машини або безпосередньо керує нею. Суспільно небезпечними наслідками, передбаченими ст. 415 КК, як і в ст. 286 КК, є шкода життю або здоров'ю потерпілого у вигляді середньої тяжкості чи тяжких тілесних ушкоджень або загибелі потерпілого. У той же час слід зазначити, що у випадку необережного знищення або пошкодження засобів пересування, військової і спеціальної техніки, що заподіяло шкоду у великих розмірах, діяння винного мають додатково кваліфікуватися за ст. 412 КК. Якщо вказані в частинах 1 чи 2 ст. 415 КК наслідки (заподіяння потерпілому середньої тяжкості чи тяжких тілесних ушкоджень, загибель потерпілого чи загибель кількох осіб) відсутні, то діяння містить тільки склад злочину, передбаченого ст. 412 КК [8, с. 280].

У зв'язку з тим, що порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, (ст. 286 КК України) завдає

шкоди не тільки безпеці руху та експлуатації транспорту, але й життю і здоров'ю потерпілого, тому для повного та всебічного розгляду питання щодо відмежування злочину, передбаченого ст. 286 КК, від інших злочинів та правопорушень, особливу увагу слід приділити його відмежуванню від злочинів проти життя та здоров'я особи. Оскільки суб'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 286 КК, характеризується змішаною формою вини, доцільним вбачається розглянути його відмежування як від необережних, так і умисних злочинів проти життя та здоров'я особи.

Так, зокрема, злочин, передбачений ст. 286 КК, слід відмежовувати від злочинів, передбачених ст. 119 КК «Вбивство через необережність» і ст. 128 КК «Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження». Детально не вдаючись в аналіз їх складів, зазначимо, що норми, передбачені ст.ст. 119 і 128 КК, є загальним до спеціальної норми, передбаченої ст. 286 КК. Крім того, суб'єктивна сторона останнього може мати як необережну, так і змішану форми вини, на відміну від злочинів, передбачених ст.ст. 119 і 128 КК, які мають необережну форми вини.

Більш складним вбачається відмежування ст. 286 КК від умисного спричинення шкоди життю та здоров'ю особи, передбаченого ст.ст. 115 і 121 КК. Так, у випадку, коли злочин, передбачений ст. 286 КК, вчиняється зі змішаною формою вини його відмежування від злочинів, передбачених ст.ст. 115 і 121 КК, слід проводити саме за суб'єктивним відношенням винного до настання суспільно небезпечних наслідків: у злочині, передбаченому ст. 286 КК, особа, що керує транспортним засобом, передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння, але легковажно розраховувала на конкретні обставини об'єктивного або суб'єктивного характеру для відвернення зазначених суспільно небезпечних наслідків; передбачення при цьому носить абстрактний характер. У злочинах, передбачених ст.ст. 115 і 121 КК, відношення до наслідків у вигляді школи життю або здоров'ю потерпілого носить цілком конкретний характер. При цьому суб'єкт не

розраховує на жодні обставини, які б могли попередити настання суспільно небезпечних наслідків його діяння, тобто ставиться до їх настання байдуже або свідомо припускає її настання (наприклад, у ситуації спроби втечі від правоохоронців особа свідомо припускає порушення правил дорожнього руху, щоб уникнути переслідування, а спричинення шкоди життю або здоров'ю потерпілого носить інструментальний характер). У побідних ситуаціях відмежування злочинів, передбачених ст.ст. 115 і 121 КК, можливо провести лише за суб'єктивною стороною, а саме відношенню до суспільно небезпечних наслідків. Усі інші об'єктивні та суб'єктивні ознаки зазначених складів злочинів можуть співпадати, аж до обстановки вчинення злочину – вчинення злочину під час дорожнього руху, тобто в ситуації підпорядкування руху транспортного засобу правилам дорожнього руху.

При розгляді питання щодо відмежування порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, особливу увагу слід приділити його відмежуванню від адміністративних правопорушень, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту. До адміністративних правопорушень, що потенційно можуть спричинити шкоду життю або здоров'ю осіб, можна віднести: ст. 121. «Порушення водієм правил керування транспортним засобом, правил користування ремнями безпеки або мотошоломами», ст. 122. «Перевищення встановлених обмежень швидкості руху, проїзд на заборонний сигнал регулювання дорожнього руху та порушення інших правил дорожнього руху», ст. 123. «Порушення правил руху через залізничні переїзди», ст. 124 «Порушення правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна» та ст. 125. «Інші порушення правил дорожнього руху» КУпАП. Усі вищевказані адміністративні правопорушення не передбачають настання суспільно небезпечних наслідків як результат порушення правил дорожнього руху

або експлуатації транспорту, окрім правопорушення, передбаченого ст. 124 КУпАП. Об'єктом цього адміністративного делікту є безпека дорожнього руху. Додатковим безпосереднім об'єктом є право власності [9]. Об'єктивна сторона правопорушення, передбаченого ст. 124 КУпАП, виражається у порушенні учасниками дорожнього руху правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна. Тобто для даного складу правопорушення настання шкідливих наслідків у вигляді пошкодження майна є обов'язковим елементом об'єктивної сторони. Спричинення шкоди здоров'ю потерпілого, зокрема легких тілесних ушкоджень, зазначеним складом не охоплюється. Відповідно, притягнення особи за необережне спричинення тілесних ушкоджень як результату порушення правил дорожнього руху можливе лише у цивільно-правовій площині.

Що стосується різниці між суб'єктами зазначених складів, треба зазначити, що суб'єктом складу злочину, передбаченого ст. 286 КК, може бути тільки фізична осудна особа, яка на момент вчинення злочину досягла шістнадцятирічного віку та керувала певним транспортним засобом [10, с. 467]. Суб'єктом адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 124 КУпАП, є учасники дорожнього руху [9]. Відповідно до Закону України «Про дорожній рух» від 30 червня 1993 року № 3353-ХІІ, учасники дорожнього руху – особи, які використовують автомобільні дороги, вулиці, залізничні переїзди або інші місця, призначені для пересування людей та перевезення вантажів за допомогою транспортних засобів [11]. До учасників дорожнього руху належать водії та пасажирів транспортних засобів, пішоходи, велосипедисти, погоничі тварин [12]. Відповідно, поняття суб'єкта правопорушення, передбаченого ст. 124 КУпАП, є ширшим за суб'єкта злочину, передбаченого ст. 286 КК України.

Що стосується суб'єкта адміністративних правопорушень, слід додати, що згідно зі змінами, внесеними до КУпАП 14.07.2015 р. і в редакції від 21.12.2017 р., відповідно

до ст. 14-2 КУпАП суб'єктом правопорушення, передбаченого ст. 122 «Перевищення встановлених обмежень швидкості руху, проїзд на заборонний сигнал регулювання дорожнього руху та порушення інших правил дорожнього руху» КУпАП може бути не лише особа, яка керувала транспортним засобом у момент вчинення правопорушення, а у випадках фіксації правопорушення в автоматичному режимі і відповідальна особа у розумінні цієї статті, наприклад, фізична особа або керівник юридичної особи, за якою зареєстровано транспортний засіб [9]. Наголосимо, що у кримінальному праві відповідальність суб'єкта злочину є особистою і лише за наявності вини особи (принцип суб'єктивного ставлення за вину).

Висновки та перспективи подальших досліджень

Резюмуючи, слід зазначити, відмежування злочину, передбаченого ст. 286 КК, від суміжних складів слід проводити комплексно, шляхом порівняння об'єктивних та суб'єктивних ознак їх складів. Відмежування злочину, передбаченого ст. 286 КК, від інших злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту слід проводити за ознаками об'єктивної сторони та суб'єкта злочину. Доведено, що злочин, передбачений ст. 286 КК, є спеціальним стосовно злочинів проти життя та здоров'я осіб. Відмежування злочину, передбаченого ст. 286 КК, від необережних злочинів проти життя та здоров'я осіб слід проводити за суб'єктом і обстановкою вчинення злочину, а від умисних злочинів проти життя та здоров'я осіб – за суб'єктивною стороною, а саме відношенню до суспільно небезпечних наслідків. Відмінність злочину, передбаченого ст. 286 КК, від адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту, полягає в тяжкості спричинених порушенням правил дорожнього руху та експлуатації транспорту наслідків: у адміністративному порядку карається спричинення шкоди майну, у цивільно-правовому – легких тілесних ушкоджень, у кримінально-правовому – середньої тяжкості тілесних ушкоджень, тяжких тілесних ушкоджень та смерті особи або

декількох осіб. Крім того, відмінною ознакою останніх тенденцій відповідальності за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні стало покладення відповідальності на фізичних осіб або керівників юридичної особи, за якою зареєстровано транспортний засіб, та на інших відповідальних осіб у розумінні ст. 14-2 КУпАП, у випадку фіксації правопорушень в автоматичному режимі.

Література

1. Коржанський М. Й. Кваліфікація злочинів : навчальний посібник. К., 2007. 592 с.
2. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : Т. 2 : Особлива частина / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. 2013. 1040 с.
3. Кримінальне право України : Особлива частина. Бабій А. П., Доброход І. С., Кармазін Ю. А. та ін.; під заг. ред. Є. А. Стрельцова. [4-е вид.]. Х., 2009. 496 с.
4. Кваліфікація злочинів у діяльності Національної поліції України : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Литвинова, Харків, 2017. 448 с.
5. Мельник М. І. Кримінальне право. Особлива частина : підручник. М. І. Мельник, В. А. Клименко. К., 2008. 712 с.
6. Брич Л. П. Співвідношення складів військових злочинів зі складами злочинів, що мають тотожні з ними ознаки. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2011. Вип. 54. С. 323–334.
7. Кримінальне право України (Особлива частина) : підручник / кол. авторів А. В. Байлов, А. А. Васильєв, О. О. Житній та ін.; за заг. ред. О. М. Литвинова. Харків, 2011. 572 с.
8. Карпенко М. Кваліфікації окремих військових злочинів, учинених за сукупністю злочинів. Підприємництво, господарство і право. 2018, № 12. С. 277–281.
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення 01.03.2019 р.).
10. Кримінальне право України (Особлива частина) : підручник / за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. [2-ге вид.] К., 2013. 786 с.
11. Про дорожній рух : Закон України від 30 червня 1993 р. № 3353-XII URL:

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто особливості відмежування злочину, передбаченого ст. 286 КК, від суміжних складів злочинів та адміністративних правопорушень. Визначено, які ознаки складів злочинів проти безпеки руху та експлуатацією транспорту, злочинів проти життя та здоров'я особи та адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту є визначальними для відмежування від злочину, передбаченого ст. 286 КК.

Ключові слова: порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, відмежування, кримінально-правова кваліфікація.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12> (дата звернення: 01.03.2019).

12. Правила дорожнього руху : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306. Офіційний вісник України. 2001. № 41. Ст. 1852.

SEPARATING VIOLATION OF RULES RELATED TO TRAFFIC OR DRIVING SAFETY BY DRIVERS FROM RELATED CRIMES AND ADMINISTRATIVE OFFENCES

The article examines peculiarities of separating the crime, provided in the Art. 286 of the Criminal Code, from related crimes and administrative offences. It defines decisive features of crimes against traffic or driving safety, crimes against life and health of a person and administrative offences in the sphere of traffic or driving safety for separating from the crime, provided in the Art. 286 of the Criminal Code.

The article ascertains that the essence of criminal qualification is presented by imple-

menting norms of the criminal statute and applying concrete criminal provision to an action committed. It provides arguments that separating the crime, provided in the Art. 286 of the Criminal Code, from related crimes and administrative offences must be done comprehensively by comparing its objective and subjective features to corpora delicti of the latter.

The article substantiates that separating the crime, provided in the Art. 286 of the Criminal Code, from related crimes in the sphere of traffic or driving safety must be carried out taking into consideration features of their objective side and subject. It proves that the crime, provided in the Art. 286 of the Criminal Code, is a special offence comparative to crimes against life and health of a person. Separating the crime, provided in the Art. 286 of the Criminal Code, from reckless crimes against health and life of a person must be carried out taking into consideration features of their subject and situation of a crime, and from intentional crimes against health and life of a person taking into consideration features of their subjective side, namely, by culprit's attitude towards criminal consequences.

Separating the crime, provided in the Art. 286 of the Criminal Code, from administrative offences in the sphere of traffic or driving safety must be carried out taking into consideration the gravity of criminal consequences: in administrative offences they may take the form of damage to property, in the crime, provided in the Art. 286 of the Criminal Code, they take a form of moderate or grave bodily harm or death of a person.

Key words: violation of rules related to traffic or driving safety by drivers, separation, criminal qualification.